

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКУ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Розглянуто необхідність формування грошового забезпечення прибутку, сформувано пропозиції щодо механізму його створення, відображення в бухгалтерському обліку та звітності

Ключові слова: бухгалтерський облік, грошове забезпечення прибутку, прибуток, чистий прибуток

Постановка проблеми. Фінансові результати діяльності, що характеризуються величиною отриманого суб'єктом господарювання прибутку, з одного боку визначають ефективність господарювання як фактору створення бази для самофінансування розвитку, а з іншого боку відображають приріст вартості капіталу підприємства за звітний період, який не завжди має реальне грошове забезпечення. Відповідно одним із найскладніших завдань управління прибутком є розробка політики його розподілу та використання, складність вирішення якого полягає в необхідності пошуку альтернативних джерел фінансових ресурсів для забезпечення реалізації обраної політики. В умовах наявності проблем із залученням зовнішніх джерел фінансування, що пов'язано з їх високою вартістю, складністю отримання та необхідністю повернення, створення грошового забезпечення прибутку може стати надійним джерелом фінансування розвитку діяльності, забезпечення соціальних гарантій для працюючих, а також соціальної відповідальності бізнесу. Роль бухгалтерського обліку в цих процесах зводиться до формування надійної та достовірної інформації про розмір створеного забезпечення, напрями його використання, залишок на кінець звітного періоду з метою задоволення інформаційних потреб користувачів при прийнятті управлінських рішень.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій.

Розробці методологічних засад бухгалтерського обліку прибутку, в частині його формування та розподілу присвятили свої праці значна кількість дослідників, зокрема Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Д.Я. Крупка, В.І. Кузь, Н.М. Малюга. Значне місце окреслене проблемне питання займає в працях зарубіжних вчених М.Ф. Ван Бреда, М.І. Кутера, В.Б. Лаврушиної, Ж.Г. Леонтьєвої, М.Р. Метьюса, А.І. Нечитайла, Я.В. Соколова, М.Х.Б. Перери. Названі науковці розвиваючи теорію та методологію бухгалтерського обліку в частині економічної та облікової природи прибутку, підходів до його формування та облікового відображення, розподілу прибутку та формування за рахунок нього резервів, не досліджували питання формування грошового забезпечення прибутку. На нашу думку це пов'язано із домінуванням загальноприйнятого підходу, який ґрунтується на тому, що отриманий за результатами діяльності прибуток представляє собою приріст активів підприємства, виражений в матеріальній чи грошовій формах.

Не применшуючи вагомості результатів досліджень названих науковців слід звернути увагу на необхідність удосконалення системи бухгалтерського обліку в умовах формування нових підходів до управління, орієнтованих на управління ризиками з метою мінімізації їх негативного впливу на результати діяльності та посилення дії факторів позитивного впливу для посилення ролі прибутку як джерела фінансування.

Метою написання статті є визначення доцільності формування грошового забезпечення прибутку, розгляд механізму його формування та відображення в системі бухгалтерського обліку і звітності, а також використання показника грошового забезпечення прибутку для здійснення економічного аналізу.

Викладення основного матеріалу. Діюча методика формування та облікового відображення фінансових результатів діяльності спрямована на реалізацію бухгалтерським обліком його фіскальної спрямованості, яка притаманна сучасним реаліям господарювання. Фіскальна спрямованість бухгалтерського обліку визначає

роль прибутку як оціночного показника ефективності діяльності суб'єкта господарювання в звітному періоді. Це проявляється через розрахунок, відображення в системі бухгалтерського обліку і звітності фінансового результату до оподаткування, нарахування податку на прибуток, розрахунок відстрочених податкових активів та зобов'язань, які виникають через наявність податкових різниць при здійсненні розрахунків відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку (міжнародних стандартів) та вимог податкового законодавства, розрахунку чистого прибутку звітного періоду. Відповідно, враховуючи вимоги діючої методики облікового відображення формування прибутку призводить до розриву в часі моменту безпосереднього визначення прибутку за даними бухгалтерського обліку і моменту отримання виручки, а розподілу підлягає умовна сума прибутку, яка не має грошового забезпечення. У випадку відсутності еквівалентної суми грошових коштів, у підприємства виникає криза платоспроможності, що унеможливує здійснення розрахунків з кредиторами, постачальниками, учасниками, бюджетом. Невчасні розрахунки є причиною не лише недовіри до підприємства з боку контрагентів, але і спричиняють ланцюгову реакцію, що може бути виражена у посиленні адміністрування податків та платежів шляхом проведення податкових перевірок, нарахуванні фінансових санкцій, що в свою чергу мають безпосередній вплив на зменшення розміру прибутку звітного періоду. В умовах перманентних кризових явищ в економіці, наслідки яких є досить важкими для більшості суб'єктів господарювання, а також невизначеності зовнішнього середовища функціонування підприємства актуалізуються питання, пов'язані з формуванням надійних джерел внутрішнього фінансування діяльності, серед яких важливе місце займає прибуток. На сьогодні бухгалтерський облік прибутку слугує обліковим забезпеченням не стільки для реалізації завдань системи управління, а для здійснення податкового контролю результатів діяльності. Відповідно, методологія бухгалтерського обліку формування, розподілу та використання прибутку як джерела фінансування не сформована, а в діючій системі бухгалтерського обліку не формується відповідна інформація, що обмежує можливість системи управління.

З цього приводу російський науковець проф. В.Г. Широбоков досліджуючи питання розвитку адаптивної системи бухгалтерського обліку, стверджує, що традиційна система бухгалтерського обліку не відображає відомостей, необхідних для прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності; в умовах розвитку адаптивної системи бухгалтерського обліку це може бути враховане в фінансовій бухгалтерії шляхом створення різних резервів, в управлінській бухгалтерії шляхом застосування відповідного математичного апарату [4, С. 5-6]. Аналізуючи пропозиції науковця, варто зазначити, що досягти ефекту за рахунок створення резервів можна за умови, якщо відповідні резерви мають матеріальне або грошове забезпечення і можуть бути використані відповідно до потреб суб'єкта господарювання. Незабезпечені резерви, навіть за умови їх створення, не можуть гарантувати виконання взятих суб'єктом господарювання обов'язків за умови, що його платоспроможність низька або суб'єкт є неплатоспроможним. Аналогічною є ситуація з створеннями за рахунок прибутку фондами, необхідність створення яких передбачена законодавчо або визначена установчими документами. Їх створення, облікове та звітне

відображення має розподільчий та регулюючий характер та представляє собою маніпулювання показниками звітності в інтересах зацікавлених користувачів.

Підтвердження висловленої позиції знаходимо у В.І. Куцика, який зазначає, що актуальною проблемою для підприємства у процесі господарсько-фінансової діяльності стає механізм розподілу цільової величини прибутку, що у підсумку відображає економічний стан суб'єкта підприємництва. Головна вимога сьогодні до системи розподілу прибутку, що залишається на підприємстві, полягає в тому, що вона повинна забезпечити фінансовими ресурсами потреби розширеного відтворення на основі встановлення оптимального співвідношення між засобами, які скеровують на споживання і нагромадження [2, с. 187].

Одним із шляхів посилення ролі прибутку як джерела фінансування господарської діяльності та забезпечення збереження платоспроможності суб'єкта господарювання за взятими на себе зобов'язаннями є формування грошового забезпечення прибутку. В даній статті розглядаємо забезпечення не в трактуванні П(С)БО 11 "Зобов'язання" як зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу, а в розумінні забезпечення як сукупності грошово-матеріальних цінностей, які гарантують виконання взятих суб'єктом господарювання зобов'язань та забезпечують умови розширеного відтворення. Відповідно, під грошовим забезпеченням прибутку розуміємо джерело фінансування створене за рахунок високоліквідних активів для покриття витрат фондів, які мають цільовий характер та які створені в результаті розподілу прибутку.

Розглядаючи створення грошового забезпечення прибутку з точки зору суб'єкта господарювання, необхідно відмітити існування ряду проблемних питань, найсуттєвішими з яких є необхідність вилучення з обороту грошових коштів для створення забезпечення, що призведе до погіршення параметрів ліквідності; втрата грошовими коштами своєї вартості внаслідок інфляційних процесів за період між їх зарахуванням на поточний рахунок та датою їх безпосереднього використання на визначені засновниками (учасниками) цілі. При цьому створення забезпечення за рахунок коштів підприємства на поточному рахунку не призведе до зниження інвестиційної активності суб'єктів господарювання, оскільки доцільним є зарезервовані грошові кошти розміщувати не на одному з поточних рахунків, а на депозитному рахунку до запитання або вкладати у високоліквідні цінні папери. Розміщення грошового забезпечення в запропонованому варіанті дозволить з одного боку мінімізувати ризик знецінення грошових коштів внаслідок інфляції, а з іншого – забезпечить можливість використання грошових коштів, зарезервованих з прибутку в момент їх необхідності.

Таблиця 1. Методологічні засади бухгалтерського обліку грошового забезпечення прибутку в розрізі елементів методу бухгалтерського обліку

№ з/п	Елементи методу бухгалтерського обліку	Розвиток елементів методу бухгалтерського обліку щодо грошового забезпечення прибутку
1	Документування та інвентаризація (первинне спостереження)	Підставою для формування в бухгалтерському обліку та відображення в звітності грошового забезпечення прибутку може бути розпорядчий документ підприємству, в якому визначено необхідність та механізм його створення. Основою для відображення відповідної інформації в бухгалтерському обліку є розрахунок бухгалтерії та первинні документи, що підтверджують рух грошових коштів та фінансових інвестицій
2	Оцінка і калькуляція (вартісне вимірювання)	Грошове забезпечення може бути створене в абсолютній сумі чистого прибутку звітного періоду в кінці звітного періоду або в розмірі ¼ чистого прибутку минулого звітного періоду в кінці кварталу. Суб'єкт господарювання може обрати інший механізм і закріпити його в розпорядчому документі підприємства
3	Рахунки і подвійний запис (групування та систематизація)	В бухгалтерському обліку грошове забезпечення прибутку рекомендуємо відображати на субрахунку 313 "Інші рахунки в банку в національній валюті" в частині депозитів до запитання або на рахунок 35 "Поточні фінансові інвестиції" за аналітичними розрізами "Грошове забезпечення прибутку"
4	Баланс і звітність (підсумкове узагальнення)	У фінансовій звітності пропонуємо окремими рядками з розрізі статей "Грошові кошти та їх еквіваленти" або "Поточні фінансові інвестиції" відображати вартість створеного грошового забезпечення для покриття за напрямками використання прибутку

На прикладі розподілу та використання прибутку для виплати дивідендів учасникам запропонований методичний підхід до створення та облікового

особливе значення та важливість має формування грошового забезпечення прибутку для власників підприємства (його засновників та учасників), які прагнуть не просто накопичувати те, що зароблене в результаті здійснення діяльності, а використовувати для подальшого розвитку. В цьому аспекті створене грошове забезпечення для власників бізнесу є одним із засобів мінімізації та/або нейтралізації ризику платоспроможності в умовах кризових явищ та подолання їх наслідків.

Враховуючи вище наведене, вважаємо, що механізм формування грошового забезпечення прибутку може ґрунтуватися на показнику чистого прибутку, отриманого у звітному періоді та повинен передбачати резервування грошових коштів з поточного рахунку залежно від фінансового стану підприємства: 1) за умови, коли підприємство має достатньо коштів на поточному рахунку та така тенденція є стабільною, вважаємо за доцільне грошове забезпечення прибутку створювати в кінці звітного року в сумі чистого прибутку звітного періоду; 2) у випадку, коли грошових коштів на поточному рахунку недостатньо та така тенденція є стабільною, пропонуємо грошове забезпечення прибутку створювати в кінці звітного кварталу в сумі чистого прибутку минулого звітного періоду помноженого на розподільчий коефіцієнт (н-д, ¼ чистого прибутку минулого звітного періоду). В кінці звітного року грошове забезпечення прибутку потребує коригування залежно від отриманого фінансового результату діяльності. Суб'єкт господарювання може обрати та закріпити в розпорядчих документах інший механізм створення грошового забезпечення прибутку залежно від його фінансового стану та обраних напрямів розподілу прибутку з врахуванням необхідності їх грошового забезпечення.

Створення грошового забезпечення прибутку обумовлює необхідність розробки цілісної системи його бухгалтерського обліку та звітного відображення, яка б дозволяла формувати надійну інформаційну базу для потреб управління з метою здійснення аналізу, контролю, а також прийняття управлінських рішень в рамках затвердженої стратегії розвитку. При розробці методології бухгалтерського обліку досліджуваного об'єкта необхідно враховувати, що грошове забезпечення прибутку як об'єкт бухгалтерського обліку має наступні особливості: джерелом формування є прибуток, отриманий підприємством у звітному періоді або попередньому звітному періоді, залежно від обраного механізму формування забезпечення; є грошовим покриттям, що створюється відповідно до затверджених на підприємстві напрямів розподілу прибутку, які потребують грошового забезпечення (н-д, фонд розвитку виробництва, соціального захисту працюючих, матеріального заохочення та стимулювання працівників тощо).

Авторський підхід до положень з розвитку методології бухгалтерського обліку грошового забезпечення прибутку наведено в табл. 1.

зображено на рис. 1.

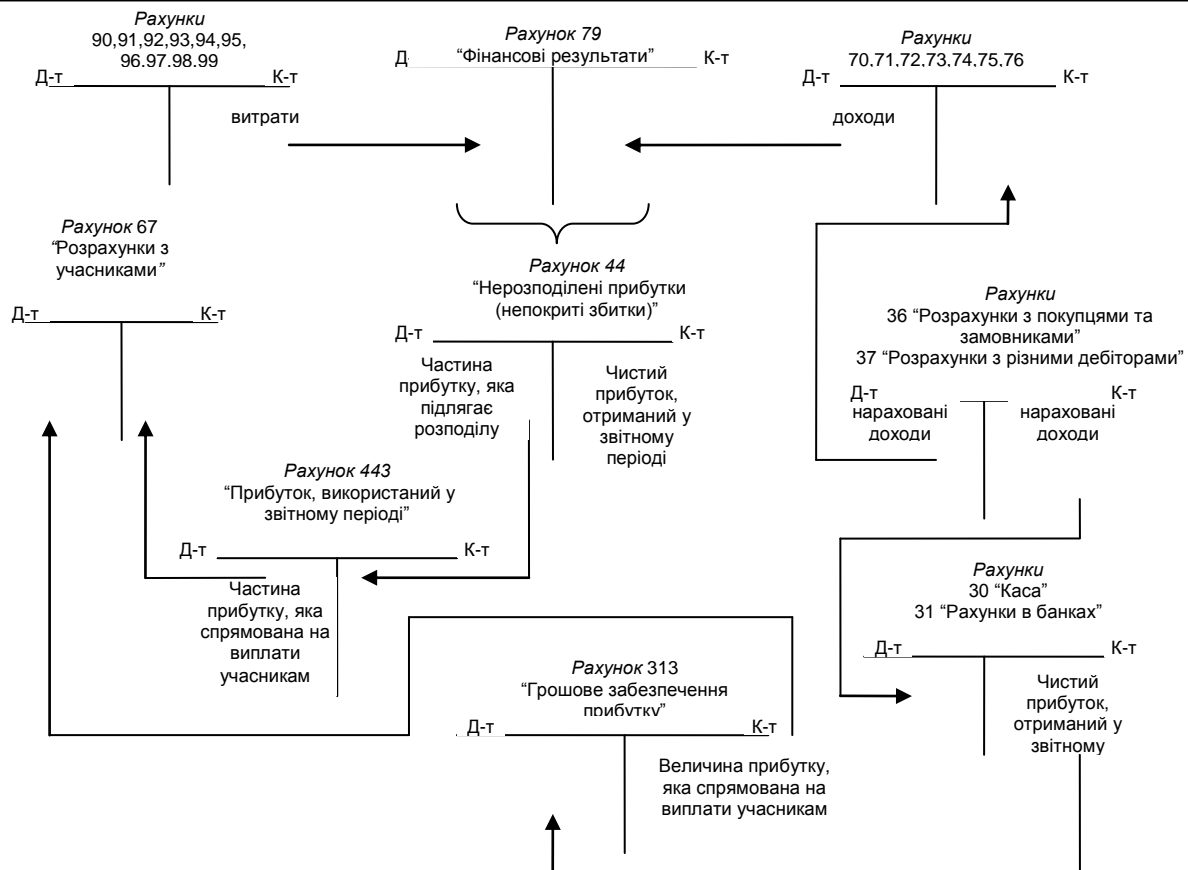

Рис. 1. Порядок облікового відображення формування грошового забезпечення прибутку (на прикладі виплат дивідендів учасникам за рахунок прибутку підприємств)

Можна з впевненістю стверджувати, що на шляху подолання наслідків кризових явищ, а також в середовищі невизначеності та ризику запропонований методичний підхід до облікового відображення грошового забезпечення прибутку сприятиме раціональному визначенню якісного складу прибутку, що є в сучасних умовах основним внутрішнім джерелом фінансування. Запропоновані розробки мають на меті забезпечити ефективний розподіл та використання прибутку з урахуванням концепції його грошового забезпечення.

Аналізуючи змістове наповнення фінансової звітності, яка діє сьогодні (табл. 2), слід зазначити, що в ній знаходить відображення розмір матеріально та / або грошово-незабезпеченого прибутку, одним із наслідків чого є те, що підприємство сплачує податок на прибуток при відсутності фінансового джерела. Створювана ілюзія наявності прибутку дає змогу керівництву витратити те чого насправді не існує.

Таблиця 2. Характеристика показників фінансової звітності в частині операцій з формування, розподілу та використання прибутку

Форма фінансової звітності	Характеристика показників
1	2
Форма № 1 "Баланс"	– нерозподілений прибуток (непокритий збиток)
Форма № 2 "Звіт про фінансові результати"	– валовий прибуток (збиток); – фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток / збиток); – фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток / збиток), в т.ч. прибуток або збиток від припиненої діяльності і / або прибуток / збиток від переоцінки необоротних активів і груп вибуття в результаті припиненої діяльності; – фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток / збиток); – чистий прибуток / збиток; – чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію; – скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію
Форма № 3 "Звіт про рух грошових коштів"	– сума виплачених дивідендів, нарахованих за рахунок прибутку
Форма № 4 "Звіт про власний капітал"	– залишок нерозподіленого прибутку (збитку) на початок звітного періоду; – коригування залишків нерозподіленого прибутку (збитку) на початок звітного періоду внаслідок змін облікової політики і виправлення помилок; – скоригований залишок нерозподіленого прибутку (збитку) на початок звітного періоду; – прибуток (збиток) від регулярного списання суми дооцінки необоротних активів пропорційно нарахованій амортизації переоцінених необоротних активів чи разового списання суми дооцінки необоротних активів при їх вибутті; – чистий прибуток (збиток) за звітний період; – розподіл прибутку: виплати власникам (дивіденди), спрямування прибутку у статутний капітал, відрахування до резервного капіталу, а також у вписаному рядку відображаються дані про інший розподіл прибутку між учасниками, спрямування прибутку в пайовий капітал, а також формування фондів державних підприємств; – збиток від реалізації раніше викуплених акцій (часток) при відсутності чи недостатності раніше сформованого емісійного доходу;

Продовження табл. 2

1	2
	<ul style="list-style-type: none"> – прибуток (збиток) від реалізації раніше викуплених акцій; – прибуток (збиток) від операцій, пов'язаних з анулюванням акцій і списанням емісійного доходу по акціям, які анулюються; – частина збитку, що належить учаснику при його виході; – списання невідшкодованих збитків; – збільшення прибутку за рахунок незамортизованої частини безоплатно отриманих необоротних активів при її списанні; – залишок нерозподіленого прибутку (збитку) на кінець звітної періоду
Форма № 5 "Примітки до річної фінансової звітності"	– прибуток (збиток) від реалізації і первісного визнання сільськогосподарської продукції і додаткових біологічних активів в розрізі продукції і біологічних активів тваринництва і рослинництва
Форма № 6 "Додаток до приміток до річної фінансової звітності "Інформація за сегментами"	– фінансовий результат діяльності сегментів (в розрізі пріоритетних і допоміжних); – фінансовий результат діяльності підприємства

Підченко К. з цього приводу зазначає, що коли ціни залишались стабільними, існуючий спосіб відображення фінансових результатів у звіті відповідав необхідним вимогам, проте в умовах інфляції, при наявності фактора неплатежів і великої різниці між виробленою і реалізованою продукцією, ця система звітності не в змозі забезпечити відображення реального фінансового становища підприємств [3, с. 3]. Тому в умовах існування інформаційної асиметрії та недостатнього розкриття інформації для користувачів інформації бухгалтерського обліку необхідно внести певні корективи до діючих форм фінансової звітності з метою деталізації інформації. Це дасть змогу

реалізувати підходи до побудови прозорої фінансової звітності та усунення асиметрії інформації між зовнішніми та внутрішніми її користувачами. Рівень деталізації показників звітності, на думку проф. Жиглей І.В., залежить від того, який імідж, репутацію підприємства хочуть створити його власники [1, с. 316].

Відповідно до вище запропонованої методики облікового відображення грошового забезпечення прибутку та з метою деталізації показників фінансової звітності для підвищення їх інформативності для внутрішніх та зовнішніх користувачів, пропонуємо відображати в Балансі підприємства інформацію про високоліквідні активи підприємства в забезпеченні (табл. 3).

Таблиця 3. Пропозиції, щодо внесення змін до ф. №1 "Баланс" в частині відображення інформації про створене грошове забезпечення прибутку

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
...			
Поточні фінансові інвестиції	220	35	27
у т.ч. в забезпеченні	221	12	7
Грошові кошти, та їх еквіваленти:			
В національній валюті	230	127	78
у т.ч. в касі	231	-	-
у т.ч. в забезпеченні	232	5	21
...			

Запропоновані зміни до ф. №1 "Баланс" фінансової звітності мають на меті забезпечення інформацією зацікавлених користувачів з прямим фінансовим інтересом не лише про стан та наявність ліквідних активів підприємства, але і про фактичне забезпечення прибутку підприємства грошовими коштами.

У примітках до річної фінансової звітності пропонуємо у розділі IV "Фінансові інвестиції" в складі інших фінансових інвестицій відображати інформацію про частки і паї у статутному капіталі інших підприємств, акції, облігації та інші фінансові інвестиції в забезпеченні станом на кінець року та їх формування у звітному періоді; у розділі VI "Грошові кошти" пропонуємо розкривати інформацію про інші рахунки в банку та еквіваленти грошових коштів в забезпеченні станом на кінець звітної року. Внесення таких змін сприятиме частковому усуненню асиметрії інформації між внутрішніми та зовнішніми користувачами, забезпечить формування більш точної та якісної інформації за результатами аналітичних розрахунків, що відповідно буде мати вплив на прийняття управлінських рішень щодо оптимізації розподілу та використання прибутку, визначення напрямів фінансування підприємства за рахунок прибутку. Розкриття у фінансовій звітності вище наведеної інформації буде мати позитивний вплив на ділову репутацію підприємства і забезпечить інтерес до суб'єкта господарювання з боку інвесторів, а також сприятиме забезпеченню високих позицій підприємства у бізнес-рейтингах.

У Пояснювальній записці до річної фінансової звітності для зовнішніх користувачів та у внутрішній звітності для вищого управлінського персоналу рекомендуємо відображати інформацію про величину грошового забезпечення прибутку станом на початок та кінець звітної періоду, розмір створеного грошового забезпечення в звітному періоді в розрізі фондів, під які таке забезпечення створене, суму грошового забезпечення використаного у звітному періоді на цілі, визначені засновниками, характер зобов'язання, яке має бути погашене за рахунок грошового забезпечення. Відображення у внутрішній звітності окреслених інформаційних показників дозволить забезпечити її інформативність, корисність, суттєвість та достатність для користувачів. За умови наявності планових значень вище наведених показників доцільним є висвітлення у внутрішній звітності відхилень планових показників від нормативних та розкриття причин виявлених відхилень для здійснення оперативного управління відхиленнями та виявлення факторів зростання прибутковості.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Отже, необхідність переорієнтації системи бухгалтерського обліку з системи з фіскальною спрямованістю в систему, орієнтовану на задоволення запитів користувачів в умовах ризик-орієнтованого управління, вимагає налагодження обліково-аналітичного забезпечення системи управління таким чином, щоб управління прибутковістю та платоспроможністю було ефективним. Одним із

заходів підвищення платоспроможності суб'єкта господарювання в частині створення реальної можливості використання прибутку в якості внутрішнього джерела фінансування є створення його грошового забезпечення, під яким запропоновано розуміти джерело фінансування створене за рахунок високоліквідних активів для покриття витрат фондів, які мають цільовий характер та які створені в результаті розподілу прибутку. В результаті виділення специфічних ознак грошового забезпечення прибутку як об'єкта бухгалтерського обліку, запропоновано механізм його формування, та визначено методологічні засади його облікового відображення. На основі цього розроблено методику формування в бухгалтерському обліку інформації про грошове забезпечення прибутку, запропоновано зміни до форм фінансової звітності та перелік показників, які потребують додаткового розкриття в звітності з метою забезпечення інтересів зацікавлених користувачів, підвищення інформативності та корисності звітних показників. Застосування наведених в статті пропозицій сприятиме отриманню суб'єктом господарювання наступних ефектів: підвищення рівня обґрунтованості управлінських рішень щодо розподілу прибутку та напрямів його можливого використання, підвищення інвестиційної привабливості, можливість реалізації діяльності в межах забезпечення стійкого розвитку (здійснення соціальної та екологічної діяльності). Проблемним питанням реалізації суб'єктами господарювання вище запропонованого методичного підходу до формування та облікового відображення грошового забезпечення прибутку, яке виникає на практиці, є необхідність вилучення з обороту ліквідних активів (переважно у вигляді грошових коштів).

Однак вміле та ефективне управління грошовими потоками та фінансовими ресурсами підприємства в таких умовах дозволить лише підвищити інвестиційну активність та інвестиційну привабливість підприємства.

Список використаних літературних джерел:

1. *Жиглей І.В.* Бухгалтерський облік соціально відповідальної діяльності суб'єктів господарювання: необхідність та орієнтири розвитку [Текст]: Монографія // І.В.Жиглей. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 496 с., с. 316.
2. *Куцик В.І.* Розподіл цільової величини прибутку підприємства: теорія та практика / В.І. Куцик, Н.О. Блазовська // Вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2009. – вип. 19.13. – с.187-190, с. 187.
3. *Підченко К.* Пропозиція щодо зміни системи формування балансового прибутку / К.Підченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 1996. – № 6. – С. 3-4, с. 3.
4. *Широбоков В.Г.* Вектор развития активно-адаптивной системы бухгалтерского учета в агропромышленном комплексе / В.Г. Широбоков // Международный бухгалтерский учет – № 31 (229) – 2012 – с. 3-9, С. 5-6

ПАНЧЕНКО Інна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри бухгалтерського обліку Житомирського державного технологічного університету.

Наукові інтереси:

- проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку операцій з формування, розподілу на використання прибутку;
- проблеми організації та методики економічної експертизи.

Стаття надійшла до редакції: 28.10.2012 р.